

Foreningen Danmark-Letland

nr. 3 September 2008 16. årgang

ISSN 1901-5720

*Læs i dette nummer:
Om sangfestivalen*

Indhold

Foreningen....	3
Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Latvian song and dancefestival	6
The Baltic Times	11
Grænseforeningens besøg i Letland	16
International dag	19
Glade børn på Rite Højskole.	20
Nyt fra Sognekirkerne i Valby	24
Talis Zalitis fortæller	29
Sommerfest på Stadebjerggård	40
KALENDER	47

Forsidefoto af Vibeke Mørch

Deadline for næste nummer er 1. december

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	225 kr
Husstande	325 kr
Unge under 26 og pensionister	150 kr
Organisationer m.m.	525 kr

Foreningen Danmark-Letland,

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf./fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf:4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
	Jens Helt Hansen Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 helt@webspeed.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen @webspeed.dk
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
	Anne Mette Johannsen Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby Suppleant	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv
Ambassadør: Mr. Andris Razans
1. sekretær: Andrejs Grinasko
3. sekretær og konsul: Raivo Klotins,
consulate.denmark@mfa.gov.lv
Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv
House Manager: Zintis Cepurnieks

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 67 820 234,
rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da
Ambassadør: Uffe Wolffhechel
Konsul/Attaché Carina Mylin
carmyl@um.dk

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 67 289 994,
dki@dki.lv, www.dki.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Lars Egelund Henriksen
Kode til at se seneste nummer af bladet: [vairalat](#)

Latvian song and dancefestival

5. TIL 12. JULI 2008

Letland har en meget lang tradition for folkesang.

”Dainas” kaldes de.

For mere end 130 år siden var der mange mindre sang-festivaler rundt om i landet.

I 1873 afholdtes den første nationale Latvian Song Festival. Hvert femte år siden har man afholdt den nationale festival. I 2008 er det således 24. gang.

I 1948 besluttede man at udvide festivalen til også at omfatte folkedans. I år er det så 12. gang.

Intet andet sted i verden findes en så stor festival med folkesang, der har så lang en historie som tradition.

Vi oplevede folkesangens store betydning, da folk i de baltiske lande stod hånd i hånd tværs gennem de tre lande og sang folkesange for at vise verden, at de ville have deres frihed. Jeg husker, at det var meget gribende, og det gav resultat.

Den lettiske folkesang, daina, er helt unik især p.g.a. dens tradition, der går flere tusinde år tilbage, dens litteratur og symbolik. Den er blevet symbol på den lettiske kultur og identitet. Mere end 1.2 millioner tekster og 30.000 melodier er blevet identificeret. Den ældste tekst er fra 1584.

3 sange går igen til alle festivaler: Put Vejini, Januva-

kars og Gaismas Pils. Ingen kan forestille sig en festival uden disse sange.

Folkedragterne spiller også en vigtig rolle ved festivalen. De ses fra alle egne i Letland. Tidligere var det bøndernes klædedragt ved festlige lejligheder. Mange kvinder bærer kapper på hovedet, og utrolig mange bærer friske blomsterkranse. Gad vide, om der er flere blomster tilbage i Letland efter festivalen?

Festivalen er ikke kun folkesang og folkedans. Der er også andre typer musik som country, rock, kirkemusik, brass-band, teatermusik og kokles. Men de to største og vigtigste begivenheder er lettisk folkesang og lettisk folkedans.

Siden 1996 har Vallensbæk Koret været venskabskor med Atskana Koris i Pinki i Babite kommune. Letterne har besøgt Vallensbæk i 1996, 2002 og 2007. Vi har besøgt letterne i 1998 og 2004. Dirigenten for Atskana Koris, Ginta Petersone, inviterede repræsentanter fra Vallensbæk Koret til Letland for at opleve festivalen, som Atskana deltager i og har fortalt meget om.

Jeg var den eneste, der kunne komme. Jeg boede privat hos en korveninde, Baiba, og hendes familie.

I festival ugen var der 32 arrangementer. I dagtimerne var der gratis adgang, hvorimod aftenarrangementerne krævede billet. Der havde været store problemer med billetsalget.

Søndag overværede vi den imponerende parade, hvor de 35.000 deltagere gik gennem Riga, alle i smukke folkedragter, hver gruppe med sit flotte banner. Paraden startede ved Rådhuset, hvor den nuværende og den forrige præsident og Rigas borgmester var til stede.

Senere på dagen var vi til Dance Festival i Riga Arena. Den markerede 60 års jubilæet for Dance Festival.

Sangkonkurrence på Riga Universitet

Om aftenen var vi på friluftsscenen i Mezaparks til Opening Choir Concert med ca. 10.000 sangere.

Det er en imponerende scene i en stor, smuk park.

Mandag var vi inviteret til korprøve hos Atskana Koris på Pinki Skole. Der var også 4 gæster fra Portugal. Aftenen sluttede med en hyggelig reception med lettiske lækkerier, ikke mindst det specielle rugbrød, rupjmaize. Det var så dejligt at se vennerne igen.

Tirsdag var jeg til Brass Band konkurrence i Great Guild Hall. Det var også hyggeligt at gense katten på taget på torvet ved Guild Hall.

Jeg var også til korkonkurrence på University of Latvia. Der var både damekor, herrekor og blandede kor.

Onsdag var jeg i Vermanes Garden, hvor der var musik, lidt teater og utallige telte med lettisk handcraft.

Om aftenen var jeg med Ginta på Daugava Stadium til generalprøven på Gala Dance Concert. Ca. 15.000 dansere fra 400 folkedansegrupper deltog. Danserne var i alle aldre. Der var også børn fra ca. 5 år, og de gjorde det alle så flot. Det var en forrygende forestilling, nogle af dansene var i højt tempo. Jeg har aldrig i livet set så mange busser og biler på ét sted.

Torsdag havde Ginta inviteret mig med Atskana Koris til heldagskorprøve på friluftsscenen i Mezaparks. Jeg troede, jeg skulle være tilskuer, men nej. Jeg fik lov til være med blandt vennerne i altgruppen. Det var ubeskriveligt at stå blandt 14.000 sangere og synge lettiske folkesange, kendte som ukendte. Jeg var nok den eneste dansker, der ”deltog” i Latvian Song Festival.

Letlands mest berømte Song Festival dirigenter, Imants Kokars, Gido Kokars og Ausma Derkevica dirigerede også. Tvillingerne Kokars er godt oppe i firserne. Det var en oplevelse at blive dirigeret af dem alle. Jubelen ville ingen ende tage, da de gik på podiet.

Fredag overværede jeg generalprøven på Brass Band Gala Concert på Dome Square.

Generalprøven til Closing Concert på friluftsscenen i Mezaparks var ubetinget ugens højdepunkt for mig. Der var 14.000 sangere, heraf 350 dirigenter, der i 2½ time sang lettiske folkesange. Jeg gætter på, at der var mindst 20.000 tilhørere, deriblandt også mange tilrejsende fra hele Europa og verden. Alt var fantastisk organiseret. Det var en stor, stor oplevelse. Da koncerten var slut og bifaldet havde lagt sig, rejste alle sig op og sang Put Vei-
ini sammen. Nogle kan sikkert forestille sig den gribende stemning med gåsehud på armene og tårer i øjnene.

Efter koncerten mødte vi Atskana Koris, så jeg kunne sige farvel og tak for denne gang.

I ugens løb nåede jeg også at se en del kirker, gamle gader, National Museum of Art og Parlamentet. Sommervejret viste sig fra sin bedste side. Det regnede kun én gang, men det var til gengæld voldsomt.

Lørdag rejste jeg hjem efter en pragtfuld uge i Pinki og Riga med masser af oplevelser og et dejligt gensyn med vennerne fra Atskana Koris.

*Vibeke Mørch
Vallensbæk Koret*

Musik for teater i Vermaner Garden

The Baltic Times

juli til september 2008

Udvalgt af Jens Helt

Fitch evalueringsfirma vurderer at Letland ikke kan indføre euroen før år 2014.

Det vil ikke være realistisk at indføre euroen før 2014 på baggrund af de seneste langtidskreditvurderinger. Fitch udtaler, at Letland bliver nødt til at udsætte indførelsen på grund af den høje inflation. Fitch vurderer, at inflationen ikke vil aftage før omkring år 2012 og dermed være i overensstemmelse med kriterierne fra Maastricht for optagelse i euro samarbejdet.

Den lettiske nationalbankdirektør Ilmars Rimsevics bekræfter denne vurdering.

Rapporten fra Fitch understreger, at skatteforhøjelserne på tobak og brændstof vil yderligere forhøje inflationen med 2,5 %. Der er desuden forhøjelser på energi og transport på veje, som kan forværre inflationen yderligere. Ifølge Fitch vil inflationen være ca. 8 % i 2010. Ifølge Maastricht må inflationen ikke være højere end 1,5 % over det 12 måneders gennemsnit af de 3 EU lande som har det laveste inflations gennemsnit. Allerede midt i juli udtalte Fitch, at de økonomiske udsigter for kreditværdigheden var bekymrende. Oprindeligt havde Letland ansøgt om indførelsen af euroen pr. 1. januar 2008. Men samtidig med afslaget til Litauen og Estland om optagelse, vil Letlands optagelse blive forsinket indtil 2014.

Interview med Rigas borgmester Janis Birks

Under overskriften : "at bygge et bedre Riga" bliver borgmesteren interviewet.

Som bevæggrunde til at få fyret borgmesteren før udløbet af valgperioden, svarer Janis Birks, at oppositionen forsøger at få maksimal politisk indflydelse før valget, og

derfor ville borgmesterposten have en vis politisk indflydelse og magt.

Borgmesteren udtaler, at Riga har oplevet en høj vækst de seneste 5 år under hans ledelse.

For at give et par eksempler, henviser borgmesteren til, at antallet af indregistrerede biler er fordoblet i løbet af de sidste 2 år, større infrastrukturprojekter som broer er under udarbejdelse.

På vestsiden af Daugava floden er byggeriet af det nye nationale bibliotek påbegyndt.

Der arbejdes på det nye administrationscenter i Tornkalns.

Projekteringen af et nyt koncert hus skal også nævnes. Borgmesteren ønsker også at tale om de nye sporvogne med lavt gulv. Næste år vil de køre rundt i byen og der vil blive indført et nyt elektronisk billetregistreringssystem.

Et af de første mål som borgmesteren satte sig, var at effektivisere administrationen.

Et af de vigtigste projekter i øjeblikket er udviklingen af infrastrukturen, hvilket både gælder havnen og lufthavnen, da Riga er et knudepunkt for meget trafik og transport. Der er interesse fra flere andre lande blandt andet Japan og Kina om samarbejde omkring udviklingen af infrastrukturen.

Hele den offentlige sektor omkring børnehaver, skoler er naturligvis også vigtige elementer i udviklingen af byen. Med hensyn til effektiviseringen af den offentlige administration, udtaler borgmesteren, at på verdensplan udgør korruptionen omkring 5 % af den samlede globale økonomi.

I Riga har administrationen arbejdet med procedurer og kontrolmuligheder for at reducere korruptionen, som også handler om ændrede holdninger og normer. Alle planer og kontrolmuligheder er overgivet til antikorrupcionskontoret.

Baltiske tropper forbereder sig på mission i Georgien.

NATO's ledelse har besluttet at sende tropper på fredsbevarende mission i Georgien som følge af landets militære krise.

Samlet vil missionen bestå af 100 soldater som vil blive sent til den sikre zone.

Ifølge Letlands leder af de militære styrker, Juris Maklakovs som har modtaget en anmodning, er der allerede iværksat forberedelser og omkring 25 soldater vil være kvalificeret til opgaven.

Det lettiske parlament udtaler, at Rusland har overtrådt alle internationale konventioner om et lands suverænitet ved at igangsætte en invasion af de 2 regioner i Georgien. Dette skaber baggrund for uro og ustabilitet i alle Ruslands nabolande.

EU's udenrigsministre har godkendt at sende observatører til Ossetien for at overvåge, at Rusland trækker sine tropper tilbage.

Præsidenten for europaparlamentet Hans-Gert Pottering udtalte under sit besøg i Riga, at Ruslands handlinger helt klart er en ren aggression overfor en suveræn stat, og Rusland skal straks trække sine tropper tilbage.

Samtidig udtrykte han sin tilfredshed med, at alle 3 baltiske stater både er medlem af EU og NATO. De vil ikke være overladt til sig selv, men være en del af Europa og nyde godt af den solidariske støtte som medlemskaberne af begge alliancer udgør.

Bestikkelsesskandale

Den lettiske højesteret har afslået at annullere dommen over bestikkelsesskandalen i Jurmalas borgmester valg. Appellen blev indgivet af Letlands People's Party medlem og tidligere borgmester Juris Hlevickis og BMW forhandler Germans Miluss, som nu er forsvundet.

Inese Aizstrauta, jurist i Jurmala udtaler, at bestikkel-

sessagen har vagt offentlig bekymring over de politiske beslutninger i byrådet.

Sagen går tilbage til marts 2005, hvor Ancans et nyligt valgt medlem af byrådet, angav Lasmanis og Volburgs til antikorrupsionsmyndigheden, da de ville give over 20.000 euro for at bestikke Ancans til at sikre genvalg af Hlevickis.

De følgende artikler er udvalgt af Lis Nielsen

Folkeafstemning om forfatningsændring

Den 2. august blev der afholdt folkeafstemning om en forfatningsændring. Det drejede sig om et forslag, hvor palamentsmedlemmerne kunne få lov til at ophæve regeringen ved en afstemning. Desværre stemte kun 629.000 mennesker, hvilket betyder at det kun er ca. 40 % af de stemmeberettigede, der har stemt. Ud af disse stemte 96,75 for forslaget. Men for at få forslaget effektueret skulle mindst 50 % af de stemmeberettigede (750.000 stemmer) have stemt for forslaget.

Men det betyder ikke at forslaget ikke vil blive gennemført, idet præsident Zatler har sagt at når så stor en del af befolkningen ønsker forslaget gennemført, er det parlamentets pligt at få det gennemført.

På et ekstraordinært møde den 6. august blev det besluttet at nedsætte et udvalg til at forberede en forfatningsændring som bemyndiger palamentsmedlemmerne retten til at ophæve parlamentet.

Lørdag den 23. august var der folkeafstemning om en ny pensionslov.

Ifølge lovforslaget skulle pensionerne stige så de lå på et eksistensminimum. 96.15 % af folk som stemte støttede forslaget og 3.61% var imod. Imidlertid var der ikke nok stemmer til at få lovforslaget igennem. Det ville have

krævet mindst 453.730 stemmer eller at 50 % af stemmerne ved det sidste parlamentsvalg, skulle have støttet forslaget.

SAS har planer om at sælge aktier i Airbaltic.

SAS har planer om at sælge deres 47,2 % aktier i Airbaltic. Der har været forskellige beretninger, men beslutningen skulle formentlig være på grund af at den lettiske stat nægter at privatisere Airbaltic eller det skyldes forskellige meninger om de fremtidige planer for selskabet. Nogle aviser har anslået værdien af SAS's andele til at være mellem 30-50 mln. Airbaltic, der blev etableret i 1995, er ejet af den lettiske stat (52,6%), SAS har (47,2%) og det russiske luftfartsselskab Transaero har resten af aktierne.

Olympiske medaljer til Letland

I alt bragte lettiske sportsudøvere tre medaljer hjem til Letland fra De olympiske Lege i Beijing.

Bronzemedalje til vægtløfteren Viktors Scerbatihs, sølv til spydkasteren Ainars Kovals og guld til BMX cykelrytteren Maris Strombergs.

Akreditering af ny ambassadør fra Danmark

On 8th September the Ambassadors of Denmark and of Finland will call on the Minister of Foreign Affairs, Maris Riekstins, as part of their accreditation visits.

The new Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Kingdom of Denmark will be Uffe Otto Wolffhechel. Foreign Minister Maris Riekstins expects to discuss with the Ambassador the perspectives of bilateral co-operation between Latvia and Denmark, co-operation in the Baltic Sea Region, and current affairs of the EU and international policies. Prior to coming to Latvia, Uffe Otto Wolffhechel had worked at the Danish Embassies in Bosnia Herzegovina and in Venezuela.

Grænseforeningens besøg i Letland

Repræsentanter for Grænseforeningens ledelse besøgte i Kristi Himmelfartsdagene Letland sammen med to unge medlemmer af foreningen. Formålet med rejsen var at få et indtryk af mindretallenes situation i Letland og at få inspiration til overvejelserne om Grænseforeningen også skal interessere sig for nationale mindretal. Grænseforeningens primære formål er at støtte og oplyse om det danske mindretal i Sydslesvig, hvilket foreningen ikke har til hensigt at ændre på, men spørgsmålet er, om denne oplysning kan stimuleres ved også at beskæftige sig med nationale mindretal i vore nabolande.

Der henvises i debatten ofte til den forbilledlige løsning af mindretalsspørgsmålet i det dansk-tyske grænseland – sidst er det sket i forbindelse med konflikten mellem Georgien og Rusland om Sydossetien og Abkhasien. Spørgsmålet er, om Grænseforeningen bør gøre mere for at formidle grænselandets mindretalsløsning ud i en større sammenhæng.

*Direktør for Grænseforeningen
Knud Erik Therkelsen og Nete
Thomsen i Riga*

Turen til Letland indledtes med et besøg i Det danske Kulturinstitut i Riga, hvor direktør Simon Drewsen Holmberg gav en spændende introduktion til Letlands geografi, historie og aktuelle forhold, herunder ikke mindst mindretalssituationen. Den følgende dag mødte gruppen en række repræsentanter for mindretal i byen Jekabpils, hvor vi under overfladen kunne mærke frustrationen og den lettiske skolepolitik i forhold til mindretallene. Endvidere havde gruppen et møde med amtsborgmester Janis Rachievski og borgmesteren i Viesite kommune Janis Dimitris.

Den følgende dag besøgte repræsentanter for det tyske mindretal i Daugapils samt et NGO-Center i byen, hvor en gruppe unge på fremragende engelsk engageret fortalte om deres frivillige sociale arbejde. De unge fra Daugapils havde hovedsageligt russisk baggrund. De var overordentlig interesserede i at medvirke til mellemfolkelige møder med unge fra vesten.

Rejsen til Letland sluttede med deltagelse i den årlige generalforsamling på Rite Tautskola, hvor gruppen fra Grænseforeningen også overnattede under hele besøget. Her fødtes ideen om måske at gennemføre en arbejdslejr for lettiske unge, unge fra det danske og tyske mindretal og flertalsdanskere på skolen. Om det kan realiseres afhænger i høj grad af, om Grænseforeningen kan finde eksterne midler til det.

Rejsen var en stor inspiration for Grænseforeningens folk. Debatten om hvad der videre skal ske fortsætter i foreningens Ungdomsudvalg, inden der tages konkrete initiativer.

Knud Erik Therkelsen

Børneteater på Rite Højskole

International dag

Den 30. august var det International dag 2008.

Det blev fejret på Peblinge Dossering og Københavns Kommune og Københavns Kommunes Intergrationsråd stod for arrangementet. Der var over 50 kultur- og venskabsforeninger, udenlandske ambassader og internationale foreninger.

Flotte telte med boder var opstillet og foreningen Danmark-Letland fik to telte med god plads, fordi vi også havde lovet at repræsentere Foreningen Norden.

I vores stand var der smagsprøver på lettisk rugbrød og ost, som blev skyllet ned med birkesaft. Mere lettisk kan det vel ikke være.

Anita Nielsen fra bestyrelsen havde sin kokle med og kl. 17.00 optrådte hun og Anda Zarane på guitar og den lille pige, Natalia Milosevic, som sang.

Sokker, keramik og rav blev der også solgt og en masse mennesker fik en snak om Letland med foreningens bestyrelse og der blev uddelt brochurer som var sponsoreret af Den Lettiske Ambassade.

LN

*Anita og
Anne-
Mette
ved den
Lettiske
stand*

Glade børn på Rite Højskole.

Rite Højskole gennemførte i juli to camps for børn. Men det er ikke sådan bare lige at lave en camp.

Lederen skal have en speciel uddannelse af en uges varighed, kommunen skal ansøges senest 20. maj. Så skal brandmyndighederne have besked, veterinær kontoret, sundhedskontoret (to afdelinger) kommer på besøg, lærer og elever skal stille med sundhedsattester og førstehjælpskassen skal naturligvis fyldes op!

Så kan vi gå i gang. Nå nej, der skal også lige skaffes penge. 3 ansøgninger blev det til, før det første kursus blev bevilget, 300 LVL af amtet og det fik vi først efter at vi havde fået afslag fra et andet projekt hvor vi også søgte om penge. Vi fik bevilling mindre end en måned før kursets afholdelse. Rite kommune betaler halvdelen af kursusafgiften på 25 LVL for "egne" børn.

Animationskurset med lærer Ilze Ruska fra Riga

Første camp "Berni un pukes aug preti saulei", dermed menes: børn og blomster gror mod solen.

15 børn i alderen fra 10 til 15 deltog fra 14.-18 juli.

Der blev ryddet gamle stauder, roser og sten, skabt jordforbedring, gravet og nyplantet lige omkring skolen og sået nye græsarealer.

Da det et par af dagene var regnfuldt, blev der også lejlighed til at male, danse, lege og hygge.

Vi siger tak til inspirerende lærere og leder.

Anden camp fulgte 21. – 25. juli med 8 deltagere fra 7 til 15 år. Titlen var "animācijas darbnīca" som betyder animations værksted.

Det danske Kulturinstitut i Riga havde skaffet og sponseret lærerkræfter samt materialeudgifter.

Klasseværelset blev omdannet til tegneværksted, lysopsætning og meget mere. Ideen var at de skulle lave hver deres egen lille tegnefilm med computerens hjælp. Bør-

nene gik til den med krum hals afbrudt af leg og svømmepauser i Sauka søen.

Campen afsluttedes med fremvisning af ugens arbejde i form af en 6-7 minutter lang film, som bestod af små sekvenser, som børnene selv havde fremstillet i form af tegninger eller små figurer i plasma.

Der var mødt mange forældre op til den afsluttende premiere. Lederen fra det danske Kulturinstitut Simon Drewsen Holmberg og hans kone var kommet for at se resultatet og hvert barn fik overrakt en CD med deres video.

Også her vil jeg gerne sige tak til engagerede lærere og for støtten fra Kulturinstitutet.

Niels Bendix Knudsen

Asfalt

Så skete det endeligt!

Yderligere 10 kilometer af den korteste vej (215 km.) mellem Riga og Davgavpils er i gang med at blive asfalteret. Det er strækningen mellem Rite og Apserde. Der vil herefter kun være ca. 9 km. "hvid" vej (grusvej) tilbage. Vi glæder os til den lettere lokale trafik, der sikkert også vil føre til mere turisme til området.

Vi glæder os også fordi 8 – 12 af vejarbejderne bor på Rite Højskole i de måneder, hvor arbejdet står på.

I det hele taget bliver der forbedret meget på vejanlægget i sommer. Også lange stræk fra Rite og ind mod Riga er nyasfalteret.

På den store A 6 nord om floden er der også store anlægsarbejder.

Niels Bendix Knudsen

Afslutningsfest med Ilze Ruska

Nyt fra Sognekirkerne i Valby

Endnu en gang, den 31. juli 2008, gik turen mod Nereta i Letland, med 11 deltagere fra de 6 Sognekirker i Valby. Forventningerne var høje, de fleste af os kendte de mennesker vi skulle besøge, nogle havde været i Letland flere gange, så vi vidste at det ville blive en helt speciel uge vi skulle tilbringe sammen med nogle gode venner, som er kommet til at betyde meget for os.

I Riga landede vi i strålende sol og blev, som altid, hjerteligt modtaget. Vi blev afhentet i skolebussen og i private biler, så både vi og vores bagage kunne transporteres de 130 km. til Nereta.

På vejen gjorde vi stop forskellige steder, både for at få lidt at spise og drikke, men også fordi der som sædvanligt er gjort rigtig meget ud af, at vi skulle ha` så mange gode oplevelser med som muligt, så der blev lagt hårdt ud fra starten. Det første sted, var helt nyt, også for letterne, de havde flere gange kørt forbi og tænkt på, hvad det mon var for en forlystelsespark. Derfor havde de sat sig for at undersøge det og det viste sig, at stedet ejedes af en mand, som havde haft en oplevelse, en slags mirakel, og som en tak til Gud havde indrettet hele haven med sit eget træskærerarbejde. Han havde bl.a. skåret både en kæmpe Kristus - og en madonnafigur, men der var også forskellige småhuse, som kunne bruges til fordybelse, alt lå i en vidunderlig smuk, blomsterfyldt have. Derefter kørte vi til endnu en have, som flere år i træk var blevet præmieret som den smukkeste og mest velholdte, ejerens datter boede i Danmark og hun havde derfor også hentet nogle frø med hjem derfra.

Efter et godt gensyn med de sidste der ventede hjemme i Nereta og en god nats søvn, var næste mål en sejltur på Daugava. Vi kørte en fin tur op mod Aizkraukle, hvor vi kikkede på storke, forfaldne kollektive bygninger, smukke gamle byer, bondehuse med umalet træværk, grønne græsmarker med køer og igennem store strækninger i skovene.

Sejlturen på Daugava blev lidt anderledes end forventet, vi var ikke kommet ret langt fra land før båden hostede og den så opgav. Vi fik hjælp af en motorbåd, som vi blev surret sammen med og turen fortsatte på fineste vis. Daugavas vandstand er blevet meget højere efter at der er blevet bygget en dæmning, så de lidt ældre har

nogle gange svært ved at genkende stederne, bl.a. sejlede vi forbi en gammel borgruin som før i tiden lå oppe på en bjergtop, men nu var kommet ned til vandkanten. Vi besøgte en mindepark for faldne og savnede lettere, hvor der havde været japanske arkitekter med til at udforme den, så det med tiden ville blive et smukt sted og et yndet udflugtsmål. Højdepunktet på turen var et besøg i en kirke, hvor der var arrangeret en rundvisning og en lille koncert, den unge pige der sang havde så smuk en stemme, så det næsten gav gåsehud.

Lørdag d.2. kunne vi i ro og mag gå lidt rundt og studere Nereta, som er en by med ca. 2000 mennesker. Der er sket rigtig meget de senere år i den lille by, alting er meget mere vedligeholdet end det var for blot 6 år siden, hvor jeg var der for første gang, vejene og fortovene er bedre, der er rent og ryddeligt og rigtig mange huse er repareret eller er helt nye. Kirken med det smukke nye tag, forskønner hele byen, men også menighedshuset var blevet sat utrolig smukt i stand, der var lavet det fineste tømrerarbejde af Andris, som er en af de mange der hjælper meget med kirkens arbejde.

Om eftermiddagen var der afgang kl.15, vi skulle til Jurmala, som er en ferieby, ikke langt fra Riga, der ligger helt ud til en fin strand med hvidt sand. Der var arrangeret en dejlig koncert for os kl.19 med mange af de kendte og elskede operaer "La Traviata" "La Boheme" o. s.v., så vi kunne køre hjem igen med smukke toner i ørene og i løftet stemning.

Årsagen til, at det lige blev på dette tidspunkt af året, at vi besøgte Letland, var at Neretas kirke havde oplevet 415 omtumlede år og dette skulle fejres. Biskoppen og provsten for området var med til festligheden, som både bød på en afsløring af en mindesten over en tidligere præst fra kirken, tegninger af kirken, som skolebørnene

havde lavet, en gudstjeneste hvor alle præster, incl. Sigurd Gudiksen deltog. Biskoppen prædikede og der blev sunget salmer, som også vi kendte. Der blev sluttet af med at synge Letlands nationalsang, som alle der bor her, har et helt specielt forhold til. Til sidst blev der afholdt en lille koncert i kirken med to unge mennesker.

Mandag d.4. var der besøg hos borgmesteren, en stille, men engageret mand der fortalte om problemerne i det lille samfund. Som så mange andre steder er der arbejdsløshed og derfor rejser de unge til de større byer, men der er også stadig store problemer med alkoholisme. Som vanlig skulle vi se Maldas genbrugsbutik, som hun har lavet efter dansk forbillede, pengene går til psykisk handicappede børn. Der bliver stadig hængt lidt tøj ud på snoren om natten, så folk der trænger, men er for flove til at gå ind, blot kan tage hvad de har brug for. Eftermiddagen foregik ude på landet hvor et ældre ægtepar (nogle af os har hørt dem fortælle om deres liv i koncentrationslejren i Sibirien) som har arvet en mindre ejendom med lidt jord. De bor her, men bruger det også til at vise frem, da der ikke er forandret meget siden forældrene boede her. Flere af os prøvede at høste med le, trække vand op fra brønden og save brænde. Talis er, som de fleste letter, rigtig god til at synge og vi nød at høre ham synge de gamle viser. Det er altid en stor oplevelse at møde disse to, som har haft et hårdt liv, men alligevel havde bevaret så megen livsglæde.

Den sidste hele dag gik til Latgalen. Der var blevet lejet en stor turistbus hvor der var plads til ca. 40 personer, så der var mange med fra menigheden, ca. halvdelen var yngre mennesker.

Det første stop vi havde, var ren underholdning, vi kom til et "Mini Kingdom" hvor vi så et dukkemuseum og hvor vi derefter blev klædt ud som konger, dronninger,

prinser og prinsesser. Der skulle være tungtvejende grunde for ikke at deltage og alle følte sig for en kort stund som noget helt specielt og der blev leet meget og taget mange billeder.

Et brødmuseum var næste punkt, vi blev mødt af en entusiastisk og munter kone, som glad og gerne fortalte alt om brød - og lod os smage på både brød og en slags snaps - på den betingelse at vi ville danse kædedans, igen afgang i en dejlig løftet stemning.

Sidste stop var et besøg i Aglones Basilika, den største katolske kirke i de baltiske lande og Polen. To dage i august kommer der hvert år pilgrimme fra forskellige lande, mange tusinde mennesker deltager i festgudstjener, messer og optog.

Det var meningen at vi skulle slutte af med grillparty ved Daugavas bred, men for en gangs skyld regnede det og vi kunne derfor køre direkte "hjem".

Onsdag d. 6. var afrejsedag og som sædvanligt var det vældig svært at sige farvel til alle disse mennesker, som hver eneste gang tager imod hver især som en kær og ventet gæst.

Fra gang til gang oplever vi at få et tættere forhold, hvor letterne bliver tryggere ved os og har mere lyst til at fortælle om deres barske liv, som var meget hårdere end vi kunne forestille os. Der er ingen tvivl om at bekendtskabet med Danmark har gjort meget for at de er blevet mere frie - og nok også gladere.

*Bodil
Bennetzen*

Valbysogdenes Letlandssamvirke har haft kontakt med Nereta i Letland siden 1992

Talis Zalitis fortæller

Ole Petersen, Præsten fra Ålholm Kirke har under sit besøg i Letland mødt Talis Zalitis - som har været i KZ-lejr i Sibirien og har overlevet og vendte tilbage – han har skrevet sine beretninger på internettet.
www.gramata21.lv/users/zalitis_talis/

*Arie
og
Talis*

Ole har selv oplevet ham fortælle og gengiver her en beretning som Talis og han hustru fortalte en lørdag aften i Nereta.

Talis begyndte med at fortælle, efter at han havde indledt med at citere et digt:

Han var i russisk lejr i 6½ år, fra 1954 til 1960, og som han sagde, så kunne han fortælle fra nu af om alle sine oplevelser til vi skulle tilbage til Danmark. Derfor ville han kun komme med nogle hovedpunkter.

Talis havde lært Arie (hans senere kone) at kende efter 2. Verdenskrig igennem brevskrivning. I 1949 fandt der

en omfattende og yderst velorganiseret deportation af letter til Sibirien sted.

Arie blev hentet midt i en undervisningstime af det hemmelige politi, der - som de sagde: Kun skulle stille hende et par spørgsmål, hvorfor hun bare kunne lade sine bøger og sin skoletaske og ting blive liggende; hun ville snart komme tilbage;

Men de førte hende til - jeg opfattede det sådan: Til Rigas banegård, hvor alt var organiseret for samtlige, der skulle deporteres. Talis havde fået nys om det og kom for at sige farvel til hende.

Han husker endnu, at netop den dag var en første rigtig forårsdag. Solsorten var netop kommet og var begyndt at synge. Han husker også, at Arie havde sin mors frakke om sig. Hun blev gennet op i en lastbil. Den var stuvende fuld af internerede. Han prøvede at trøste hende: *Skriv til mig ! Hvis du ikke kan lide at være dér, vil jeg komme og redde dig !*

Talis skulle aftjene sin værnepligt i den russiske hær, og i 1953 var han færdig og da i Omsk, Hviderusland. Han havde været i Omsk i 3 år. Nu samlede han alle de penge, han kunne og købte en togbillet til Sibirien, for han havde fundet ud af, hvor Arie opholdt sig. Nu ville han ud til hende. 4.000 km.!

Her mødte han så Arie igen. Hun arbejdede som lærer i Sibirien. Boede 12 km. udenfor byen i en særlig lejr. Han var i russisk soldateruniform. Havde fundet frem til det hus, hun boede i.

Talis henvendte sig næste dag til en højtstående officer i ulastelig blå uniform med hvidt bælte om livet og med pistol i siden. Talis informerede ham om, hvem han var, og hvorfor han var kommet, og at han havde besøgt sin

kæreste.

Talis spurgte nu: *Hvis vi gifter os, vil Arie så blive fri ?*
Kaptajnen blev bestyrtet: *Ved du, at hun er forræder ?!!*
Har I ikke andre piger, hvor du kommer fra ? Glem alt om
hende. Hun er dømt til 25 år i Sibirien !

Men Talis lod sig ikke sådan slå ud, selv om kaptajnen havde gjort ham det klart, at der ikke var mere at tale om. Han sagde: *Hvordan kan man tillade, at hun under-viser, hvis hun er forræder ? Og medlem af den kommuni-stiske ungdomsbevægelse ?*

Kaptajnen: *Det er sovjetisk lov, at give alle arbejde efter deres uddannelse ! Men hvem er egentligt dine forældre ?*
Hvad lavede de under krigen ?

Talis: *Min far var russisk soldat, og min mor har fået rus-sisk medalje for at føde mange børn!*

Kaptajnen: *Hvorfor flygtede du ikke p.g.a. tyskerne ?*

Talis: *Jamen, tyskerne var ikke slemme overfor os. De kom til vort hjem og tilbød os bolsjer. Viste os billeder, og spillede for os.*

Talis indskød, at han var klar over, at kaptajnen ikke kunne finde noget at anklage ham for. Derfor var han rimelig dristig.

Kaptajnen: *Jeg skal nok finde på et eller andet, så jeg kan få dig fængslet her i Sibirien!*

Talis: *Du kan ikke gøre mig noget som russisk soldat !*

Kaptajnen: *Har du flere spørgsmål ?!*

Talis: *Du skal vide, at jeg nu agter at skrive til de øverste myndigheder for at finde ud af, hvorfor min kæreste er blevet fængslet !*

Talis havde tænkt over, at han havde rejst 4.000 km. fra Hviderusland til Sibirien uden at en eneste på hele turen havde spurgt ham om, hvem han var, og hvad han la-vede der. Derfor spurgte han Arie, da de senere mødtes, om hun ville rejse væk med ham ? *Ja, med dig, hvorhen*

du vil! fik han til svar.

Så var den sag afgjort. Men kaptajnen havde læst Talis' tanker og advarede nu Talis om at flygte med sin kæreste. Du vil komme til at fortryde det. Du vil få en dom på 25 år i Sibirien, og hun 45 år!

7 dage senere var Talis nødsaget til at melde sig til soldaterne i Omsk (min egen bemærkning: Måske er dette ikke rigtigt opfattet, men jeg forstod det sådan). Talis blev mødt af en ung major. Alligevel var han helt hvidhåret.

Hvad vil du? blev Talis spurgt.

Jeg skal melde mig. Men desuden vil jeg gerne udbede mig nogle oplysninger!

Majoren: *Når du er fra Jekabpils, hvorfor befinder du dig så i Sibirien? Glem ikke, at du stadigvæk er russisk soldat! Hvor har du været henne?*

Talis fortalte så majoren, at han havde talt med kaptajnen for de deporterede.

Majoren: *Så forstår jeg bedre, at du er så ophidset!*

Majoren tilbød nu Talis en stol og de snakkede stille og roligt sammen i en hyggelig atmosfære. Majoren foreslog Talis at blive nogle dage i Sibirien. Måske ville han synes om stedet, så bliv der. *Og hvem ved, måske vil der en dag komme ændringer i det alt sammen, og din kæreste vil blive sat på fri fod. Da du er chauffør, var det så ikke noget for dig, at arbejde for mig. Jeg mangler netop en chauffør, for jeg får en ny bil om 2 uger!*

Majoren ville opmuntre Talis, som imidlertid fandt ud af, at jobbet som chauffør faktisk var tiltænkt en anden.

Men Talis fik nogle dokumenter, og majoren lovede ham, at Talis altid trygt kunne henvende sig til ham. Talis fortalte herefter Aria om hele samtalen. Det var en aftale, at Talis skulle rejse tilbage 25 dage senere. Han ville skrive

til myndighederne om at få Arie frigivet. Men dette krævede, at de var blevet mand og kone. De blev derfor gift i november 1953.

Ved juletid kom han tilbage til Letland. I Moskva sendte han brev til myndighederne med dokumentation om sine forældre og sin egen soldatertid. 2 uger senere modtog han bekræftelse på, at man havde modtaget hans brev. I februar kom to politibetjente og hentede ham på skolen, hvor han var ved at færdiggøre sin uddannelse. Den havde han ikke nået at gøre færdig, da han blev indkaldt som soldat. Betjentene fortalte ham, at Aria ikke kom tilbage!

Med det samme tog Talis sine skolebøger og kom aldrig senere tilbage til skolen. Han løb hjem. Mødte sin mor og informerede hende om det passerede. Sammen med sine forældre besluttede han at rejse til Sibirien - ud til Arie.

Han huskede endnu tydeligt, at det var vinter og meget sne. Så meget, så han ikke kunne bære sin tunge sæk med sine ejendele, da han endelig var nået frem og nu bevægede sig det sidste stykke vej til fods mod Arias lejr. Talis stillede derfor sin sæk op ad et bestemt træ, han havde udset sig, og som han mente, at han godt kunne kende igen.

Kort efter mødte han en slæde fyldt med mennesker trukket af en hest. Da blev han genkendt, og de ville skynde sig at ride hen til Arie og fortælle, at hendes elskede var på vej til hende. Hun skyndte sig at løbe ham i møde, og 3 km. uden for byen mødte de hinanden, og de lovede hinanden:

Nu vil jeg aldrig forlade dig igen!

Talis stødte herefter ofte på den kaptajn, han havde mødt første gang. Talis hilste altid på ham; men kaptajnen hilste aldrig tilbage. Talis havde fået arbejde på et kollektivt landbrug. En dag blev han standset og bedt

om at tage over til Arie og få bekræftet, at de ikke var flygtet, og så aflevere dokumentet til kaptajnen.

Et stykke tid senere kom kaptajnen hen til ham, mens Talis sad i den bil, han kørte. Der var kun plads til to, og da høfligheden krævede, at Talis' leder af kollektivlandbruget, som var ældre end kaptajnen, skulle sidde på den anden gode plads inde i bilen ved siden af Talis, måtte kaptajnen om på ladet i den lille åbne lastbil. En djævel for i Talis. Han satte speederen i bund og kørte alt det, bilen kunne - selv ud over markerne. Strækningen var mere end 10 km. lang! De skulle over i den lejr, hvor de lettiske piger befandt sig. Da de nåede frem bremsede Talis meget hårdt. Var kaptajnen der mon stadigvæk? Joo, for han røg af, da der blev bremsat så hårdt. Lederen af kollektivlandbruget forlod straks stedet!

Kaptajnens øjne var røde af raseri. Han uniform var ødelagt. Han kiggede efter sit våben. Men et øjeblik efter gik han ind til pigerne. Lederen af kollektivlandbruget kom da tilbage, og sagde bekymret, at dette ville komme til at gå ud over Arie.

Find hurtigt på en undskyldning! Og lad os alle tre være sammen i bilen på turen tilbage - også selv om der ikke er plads.

Der blev kørt roligt tilbage!

Kaptajnen sagde, da de var nået tilbage, og han steg ud: *Nåå, du kan også køre roligt!!*

Talis: *Jeg ville bare vise, at jeg også kun er en mand!*

Talis kørte herefter bilen til reparation. Men han kunne ikke køre bilen helt frem, før den nærmest skiltes ad.

Mekanikerne spurgte, hvad den vogn dog var blevet brugt til. De havde aldrig oplevet noget lignende.

Det tog hele 7 dage at reparere bilen! Få dage efter blev Arie frigivet!

Talis takkede, fordi han havde fået lov til at fortælle os sin historie.

Arie rejste sig herefter og gav nu sin version af sit ophold i Sibirien. Hun var 16 år, da hun blev arresteret. Det skete den 25. marts 1949.

Fordi hendes far havde forsvaret sit land, var han i russernes øjne en forræder. Han blev arresteret. Og hun blev hentet midt i en undervisningstime, men fik lov til at komme hjem og hente nogle få ejendele.

Hendes forældre aftalte med hende, at de nok hellere måtte have hver deres sæk med ejendele, for de ville sikkert på et tidspunkt blive skilt fra hinanden.

Alle blev ført til rådhuspladsen. De troede til det sidste, at der var tale om en misforståelse. Men de blev tvunget ind i en lastbil, som blev proppet, inden den kørte dem til stationen. Der blev de gennet ind i en kreaturvogn, som var indrettet med sovepladser. Desuden var der en ovn, og et lille hul i vognen, hvilket var toilettet ! Der var 32 personer i vognen, så der var ikke meget plads. Hele denne aktion med at deportere folk skete på én nat! Imponerende effektivt !

Når kreaturvognene var fyldt, blev de låst af og rangeret væk. Den nat blev 45.000 mennesker deporteret!! De holdt modet oppe ved at synge Martin Luthers salme:
Vor Gud han er så fast en borg!

Den 8. april nåede de frem til Sibirien. Undervejs standse toget et par gange, når der f.eks. var en stor åben mark/steppe. Så hoppede først soldaterne ud og dannede en kreds med skarpladte våben. Derefter blev vognene låst op og alle fik nu lov til at strække benene. Det var umuligt at flygte. Alle kom til landbrugskollektiver. Alle blev ført forskellige steder hen.

Første nat sov de sammen i stedets forsamlingshus. Men næste morgen blev de fordelt. Lederne fra de forskellige landsbrugskollektiver kom og udvalgte, hvem de ville have. De stærkeste blev taget først. Der var en rest, som ingen ville have.

Arie og hendes familie blev mærkværdigvis ikke skilt. Det var ellers det normale. Arie husker også fra togturen, hvordan en kvindelig meddeporteret gik i chok. Det var hendes mand, myndighederne var ude efter. Da de ikke kunne finde ham derhjemme, så tog de i stedet for hende med sig. Når myndighederne ikke kunne finde ham, skyldtes det, at han på det tidspunkt sad i fængsel. Der var ingen ansvarlige på toget, der tog sig af hende på hele turen. I Sibirien blev hun indlagt.

Efter deres ankomst til Sibirien så de for første gang Sovjetunionens velsignelser: Okser spændt for vogne!! De troede ikke, at det længere var muligt at opleve den slags! Alle blev indkvarteret i russiske familier og levede næsten som slaver. I Sibirien var det for det meste hundekoldt. Derfor løb man næsten hele tiden. Russerne i Sibirien havde fået at vide, at det var millioner, der nu var sendt derud. De skulle derfor alle se, hvordan sådan én så ud. Der var ingen møbler til dem. Kun en ovn i rummet og senge.

Så kom foråret, og de skulle gøre havearbejde og bl.a. plante tomater. Efter en hård arbejdsdag løb de næsten altid om bag buske for at kunne sidde og skrive breve.

Også de russere, som var der, var blevet deporteret til Sibirien. Det var sket i 1938. Der var også en del tyske krigsfanger fra 1. Verdenskrig. En hel del ukrainere, kirgisere og en del andre. Alle disse boede i byen. Alt var beskidt i byen. Der var ingen orden. Ingen havde kræfter til at få lidt system i det hele. F.eks. gik dyrene på gaden sammen med mennesker. Da der kun var én brønd i byen, og dyrene også skulle drikke af vandet fra den, så var der jo al mulig grund til at være bange for forurening af vandet.

De blev sat til at opdrætte kvæg. Arie fortalte også, at de

næsten ikke kunne få kartofler at spise. De fandtes ikke. Det var næsten også umuligt at få brød. De få penge, de fik udbetalt, kunne de dog købe brød for. De havde råd til et halvt brød pr. dag. Derfor solgte alle tøj, så de kunne få råd til også at købe kartofler. De lærte at stjæle. De lærte, at man skulle snige sig bort fra lejren, når man var på vej hjem efter en hård arbejdsdag, for at plante kartofler i buskene. Om natten skete alt dette ulovlige.

Jorden var frugtbar, så de høstede godt til dem selv, da de først have lært, hvordan man klarede sig. Men det var jo en helt ny og ukendt måde at leve på, så det første år var virkelig hårdt.

Men herefter *dyrkede* de til eget forbrug ! Vinteren var så hård, så der var intet problem med at holde kød til langt hen i foråret.

Der er utrolig tørt i Sibirien. Derfor kan der blive så koldt om vinteren.

Arie fik på et tidspunkt lov til at fortsætte sin uddannelse - gøre den færdig - og fik lov til at læse videre. Hun blev endelig udvalgt til at undervise. Hun nåede dog aldrig at få sin uddannelse gjort helt færdig, da Talis så kom og bortførte hende!

Arie har så senere - i frihed - gjort sin uddannelse helt færdig. Arie fortalte noget om, at opholdet i Sibirien for syge og gamle var forfærdeligt. *Men for os unge, var det egentlig OK. Vi havde hele tiden troen på, at det snart var ovre. Vi troede på fremtiden - trods alt!*

Da Stalin døde (den 15. marts 1953) blev alle stimlet sammen. Og det blev befalet, at de skulle græde og begræde den store geniale statsleders død. Men samtidig forstod de, at der nu kom forandring !

GLIMT AF LETLAND

I foråret 2007 besøgte et fælleskor bestående af sangere fra Bramsnæs Rytmiske kor, Vindinge koret og Tolstrupkoret Riga og to af vores venskabskommuner i Letland, Gibuli og Mersrags.

Gennem et stort forarbejde var der arrangeret koncerter og arrangementer i forskellige byer, hvor også lokale kor deltog.

Vi blev så begejstret for det smukke land og den hjertelige lettiske modtagelse, at vi måtte vise noget af det vi oplevede herhjemme.

Derfor denne fotokalvakade bestående af fotoindtryk set med forskellige kordeltageres øjne samt nogle smukke fotografier, som er foræret til udstillingen af den lettiske multikunstner Andris Kleever fra Mersrags.

Med disse billeder fra Letland ønsker vi at styrke interessen for og venskabet med et andet lille land, som kæmper energisk for sin egen identitet.

Christel I. Nielsen

Fotografer:

Inge og Jørgen Grastrup, Hvalsø,
Poul Henning Friborg, Hvalsø,
Jørgen Rasmussen, Jyllinge
Hans Høyer, Østed,
Christel I. Nielsen Østed,
Andris Kleever, Letland.

Invitation til åbning af Fotoudstillingen

'GLIMT AF LETLAND'

En række samtidsbilleder fra en korrejse

i Hvalsø Kulturhus, Skolegade 12

Lørdag, den 13. september kl. 11.00

mandag, tirsdag	14 - 19
onsdag	10 - 17
torsdag	14 - 19
fredag	14 - 17
lørdag	10 - 13
udstilling til den 3. oktober 08	

Letlandskomiteen i Lejre Kommune

Sommerfest på Stadebjerggård

Andreas har gennem mange år holdt en sommerfest hvor mange fra Østlandene har deltaget.

Det blev en god dag for alle som mødte op. Vejret var helt perfekt til udendørs arrangementet. Der var udstilling af træskulpturer lavet af unge kunstnere fra kunsthøjskolen i Flensborg. Emnet var syg og rask. Der var ligeledes en udstilling af fotos lavet af fo-

tografstuderende fra Rigas fotoskole, arrangeret af fotograf Jørgen Jensen, Odense.

Det lettiske teenagersangkor Makoni under ledelse af Sandra Lipini, fra Gulbene underholdt med lettiske sange.

Folkedansere fra Finland koordineret af Milan Annerkivi dansede på plænen ligesom folkedanserne fra Tønder og omegn,

I indbydelsen havde vi skrevet at de som selv medbringer mad har størst chance for at blive mætte.

Men vi havde købt stort ind og nogle gæster havde mere med end de selv kunne spise, så ingen behøvede gå sultne hjem.

Alt var gratis for alle også entreen.

Om aftenen var der mulighed for en svingom i maskinhuset ved musik af Tante Tuttles Knævarmere

Der har vel været omkring 250 besøgende i løbet af eftermiddagen og aftenen.

Jeg glæder mig allerede til sommerfesten næste år, som bliver afholdt 1. august 2009

Andreas Åbling Petersen fra Bredebro, Sønderjylland

Lettisk teenagersangkor, Makoni

København, 9. september 2008

**Til DANFØs medlemsorganisationer og andre interesserede danske
NGO organisationer**

**Indbydelse til DANFØ aktiviteter under det danske formandskab af
Østersørådet
1.juli 2008 – 31.juni 2009**

DANFØ har tidligere orienteret om DANFØs overtagelse af formandskabet i Baltic Sea NGO Forum(BS NGO Forum), som ses på www.cbss-ngo.dk

Hovedbegivenheden under DANFØs formandskab bliver NGO Forum på LO-skolen, 26. februar – 1.marts 2009. Vi er langt inde i de praktiske forberedelser af arrangementet og nu er tiden kommet til at give arrangementet et fagligt indhold. Dette kan kun ske i et samarbejde med de danske folkelige organisationer(NGOere).

Herunder finder I en oversigt over de planlagte møder. Der udsendes særskilte invitationer til de enkelte arrangementer, men allerede nu er vi interesserede i tilbagemeldinger fra interesserede eller også tilbagemeldinger fra personer/organisationer, der ikke ønsker flere henvendelser.

Disse tilbagemeldinger bedes sendt til

Kirsten Gjaldbæk; kirsten.gjaldbaek@get2net.dk

Som det første trin i denne proces holdes der **DANFØ Styregruppemøde, mandag den 20. oktober kl.17.00 – 19.00 i Filips Kirken, Kastrup vej 57, København S.**

Ifølge DANFØs vedtægter fremlægges bl.a. DANFØs aktivitetsplan, med indstilling til DANFØs årlige medlemsmøde den 14. november. Alle organisationerne bedes være repræsenteret ved dette møde. Det er meget vigtigt, at vi allerede her får et overblik over, hvem der vil være med til at forberede, organisere og afvikle NGO Forum 2009.

Der bliver serveret lidt spiseligt, og vi beder derfor om tilmelding inden 13.oktober til

Kirsten Gjaldbæk; kirsten.gjaldbaek@get2net.dk og

Carl Erik Foverskov; cef@vip.cybercity.dk

Torsdag den 14. november kl.17.00 – 19.00 holdes DANFØs Årlige medlemsmøde i Vartov, Store sal, Farvergade 27.

Ifølge vedtægterne behandles følgende dagsorden:

Beretning og aktivitetsplan til godkendelse.

Revideret regnskab for 2007 fremlægges til godkendelse

Budget for 2008 – 09 vedtages

Valg af DANFØ Koordinator

Valg af 4-6 Koordinationsmedlemmer

Valg af 2 revisorer

Af hensyn til sandwich og vand/øl skal der ske **tilmelding til mødet senest den 7. november** til

Kirsten Gjaldbæk: kirsten.gjaldbaek@get2net.dk og

Carl Erik Foverskov: cef@vip.cybercity.dk

Hver organisation kan sende tre repræsentanter.

Torsdag den 14. november kl. 19.00 – 22.15,

”NGOerne omkring Østersøen –

udfordringer i et europæisk perspektiv”.

Mødet holdes samme aften og i Vartov.

Der bliver oplæg af repræsentanter fra NGO forberedelseskomiteerne i de forskellige lande i Østersørådet, om udfordringerne i et europæisk perspektiv, forberedelserne og forventningerne til NGO Forum, 26. februar – 1. marts 2009, LO-skolen, Helsingør.

Mødets arbejdsprog vil blive engelsk af hensyn til de udenlandske indledere.

Mødets dagsorden.

Kl.19.00	Velkomst og indledning om NGO samarbejdet i Østersøområdet
Kl.19.30	Oplæg af repræsentanterne fra Østersølandenes NGOere
Kl. 20.30	Kaffe/the pause
Kl. 21.00	Paneldebat og diskussion med indleder
Kl. 22.00	Konklusion og afslutning af mødet

Af hensyn til kaffe/the og brød skal deltagelse ske ved **tilmelding senest den 7. november til Kirsten Gjaldbæk og Carl Erik Foverskov –**

**NGO Forum i Danmark, 26. februar – 1. marts 2009, LO-skolen,
Helsingør**

Deltagelse i konferencen koster 75 € pr deltager. Deltagerne vil komme fra: Danmark, Island, Estland, Finland, Letland, Litauen, Norge, Polen, Rusland og Tyskland. Herudover vil der blive inviteret deltagere fra Belarus og Ukraine. Arbejdssproget vil blive engelsk.

Udenrigsminister Per Stig Møller har givet tilsagn om at åbne konferencen. Efter åbningen vil der blive arbejdet i følgende tema grupper: Kultur, Livslang uddannelse, Menneskerettigheder, Miljø og Social udvikling. Forberedelserne til disse temaer er startet på DANFØs hjemmeside www.cbss-ngo.dk og alle er velkomne til at deltage i forberedelser til diskussionerne på NGO Forum.

DANFØ ser frem til at en lang række danske og udenlandske NGO organisationer deltager i forberedelserne via internettet.

Tema gruppernes aktiviteter skal ende op i anbefalinger til de politiske organer: Nordisk Ministerråd, Nordisk Råd, Østersørådet og EU. Det kan meget vel også blive anbefalinger til de respektive regeringer.

Det endelige program for NGO Forum vil kunne ses på www.cbss-ngo.dk

DANFØ ser frem til en aktiv deltagelse af de danske NGOere i ovennævnte aktiviteter.

På gensyn ved efterårets møder

Kjeld Aakjær
DANFØ Koordinator

Berni un pukes aug preti saulei

KALENDER

Sept

Indtil 3. Okt.

Fotoudstilling: Glimt af Letland:
I Hvalsø Kulturhus,
Skolegade 12
Se inde i bladet side 38-39

Okt

20.10 kl. 17-19

Danfø Styregruppemøde,
I Filips Kirken,
Kastrupvej 57, Kbh. S

Nov

14.11 kl. 17-19

Danfø's årlige medlemsmøde i Vartov, Store Sal, Farvergade 27. Kbh.

14.11 kl. 19-22.15

NGOerne omkring Østersøen - udfordringer i et europæisk perspektiv. Samme sted som mødet ovenfor.

18.11 kl. 12

Lettisk nationaldag, arrangement på Vestre Kirkegård, Østre Kapel, København.
Foreningen er vært for en let forfriskning bagefter.

2009

Feb

26.2 - 1.3

NGO Forum 2009
LO Skolen Helsingør
Se nærmere inde i bladet side 43.

POST

B

PP

DANMARK

Afs:

Foreningen
Danmark - Letland
H.E.Andersen
Humlemarksvej 17
DK-2605 Brøndby

International dag ved Søerne i København

